

VRTEC SEŽANA - enota KOMEN
Oddelek: JEŽKI (3 – 5 let)
vzgojiteljica: Agata Masten

VZGAJAMO ZELIŠČA

»V starem iščem novo.«

Tema 2019-2021: **ZELIŠČA IN PRAZNIK/I**

KRATKO POROČILO

POTEK DELA:

Zelišča – zakladi narave

Naš vrtec stoji sredi neokrnjene narave, ki nam nudi neizmerne možnosti za igro in raziskovanje v vseh letnih časih. In v raziskovanje delčka tega, kar nam ponuja narava, sem se podala s skupino otrok, ki so mi trenutno zaupani. V projekt je bilo vključenih 19 otrok iz oddelka Ježkov – 12 dečkov in 7 deklic. Lotili smo se priprave zeliščnih čajev. Otrokom sem namreč želela predstaviti, da lahko do njih pridemo tudi, če sploh ne prestopimo praga trgovine.

Namen samega projekta pa je med drugim bil, da otroci na zanimiv način in preko različnih dejavnosti, ki smo jih v sklopu projekta izvajali, ohranjajo pristen stik z naravo.

1. UVOD

Treba je priznati, da so ljudje v preteklosti, v času naših dedkov in babic, znali veliko bolje gojiti pristen odnos z naravo ter z njo navezovati tesen stik. Posluževali so se plodov, ki jim jih je ta ponujala ter slednje uporabili tudi kot živila v svoji kuhinji. Danes, ko je mogoče na policah trgovin dobiti že pripravljene in v pisane škatlice zapakirane razne okuse čajev, mnogi otroci sploh ne vedo od kod in kako ti pridejo do trgovin. Neprecenljiva zakladnica izkušenj in znanja naših prednikov se tako počasi izgublja.

Z generacijo otrok (3–5 letniki), s katero že četrto šolsko leto preživljam dopoldneve, sem se v "projekt", ki vam ga želim predstaviti, podala že v lanskih pomladnih mesecih ob povratku po 1. valu »covid« epidemije.

Naša enota vrtca se nahaja na podeželju, v naravnem okolju, kjer imajo otroci možnost nenehnega stika z naravo in možnost spoznavanja le-te. Obdani smo s številnimi travniki in gozdovi, zato sem želela s ciljem *Spodbujanja različnih pristopov k spoznavanju narave* (Bahovec, 1999) otroke pripeljati do spoznanja, da nam narava ponuja razne dobrine, s katerimi si lahko postrežemo.

2. IZ IGRALNICE V NARAVO

2.1. Nabiranje in sušenje zelišč

Iz igralnice, kjer preživljamo večji del dopoldneva, imamo krasen pogled na rob gozda. Ta je bil konec maja in v začetku junija, ko je zacvetel bezeg, še posebej lep, predvsem pa zelo dišeč, kar je še dodatno pritegnilo našo pozornost. S košarami v rokah smo se tako podali v "akcijo". Za začetek smo torej nabirali bezgove cvetove. Te smo položili v zračna rešeta za sušenje sadja, nekaj pa smo jih obesili kar na vrvice razpete po naši igralnici, da so se posušili. Vonj, ki je ob tem preveval ves prostor, je pritegnil pozornost prav vsakega, ki je vstopil v igralnico.

Slika 1: Nabiranje bezgovih cvetov

Samo bezeg pa nam še zdaleč ni bil dovolj. Pot našega raziskovanja nas je nato peljala na travnik, ki stoji v bližini vrtca in ga pogosto obiščemo. Še pred poletjem je tam zacvetela materina dušica. Tudi to smo nabrali in jo na velikih rešetih posušili.

Slika 2: Nabiranje materine dušice

A s tem se naše delo ni končalo. Posušene bezgove cvetove ter materino dušico smo morali tudi pravilno shraniti. V ta namen smo kar v šolski kuhinji povprašali za odpadne škatle živil in te še dodatno obložili s papirjem ter vanje spravili posušena zelišča.

Ko smo se v jeseni ponovno vrnili v vrtec, pa smo s projektom nadaljevali. Takrat smo se podajali tudi na daljše sprehode in na tudi bolj oddaljenih robovih travnikov nabirali šipek. Kljub temu, da nas je trnje na vejah šipkovega grmovja pikalo, smo bili neverjetno vztrajni in smo nabrali res veliko šipka. Tega pa smo posušili kar s pomočjo aparata oz. stroja za sušenje sadja.

Sama sem načrtovala, da bom v projekt vključila le ta tri že prej navedena zelišča oz. plodove narave (bezeg, materino dušico in šipek). Med samim potekom projekta, ko so potekali številni pogovori in razgovori z otroki, kaj počnemo, kaj bomo počeli, kaj je in kaj bo iz tega nastalo pa je ena od deklic, ki se sicer ne rada izpostavlja v oddelku in je zelo tiha, na trenutke celo neopazna, prišla do mene in mi rekla: »Veš Agata, jaz pa imam najraje čaj iz mente.« In takrat sem se odločila, da ji prisluhnem in na nek način ustrezem njeni želji. Na eni izmed gredic, ki smo jo že pred petimi leti oblikovali na našem novem igrišču, z generacijo otrok, ki danes že pridno zaseda šolske klopi, smo zasadili številna zelišča, med katerimi je

Slika 3: Priprava mente na sušenje

2.2. In kaj s posušenimi zelišči?

Iz posušenih zelišč je bilo potrebno pripraviti še pripravke za čaje. Posušene cvetove materine dušice in posušene listke mente smo na manjše dele zdrobili kar s pomočjo naših prstkov in dlani. Tudi posušeno bezgovo cvetje smo najprej natrgali na manjše delčke ter jih nato še nekoliko zdrobili. Največ dela pa smo imeli s šipkom. Potrebno ga je bilo zmleti in tega opravila smo se lotili kar sami z ročnim mlinčkom, ki nam ga je posodila ena od naših babic.

Slika 4: Mletje šipka

2.3. "Naši" čaji

Najprej smo sami želeli poizkusiti kaj smo "pridelali". Kar v svoji igralnici smo si s pomočjo grelnika za vodo pripravljali "svoje" čaje ter jih okušali. Sladkali smo jih seveda z medom. Pripravili smo si celo uganke ter skušali čaje prepoznati miže po vonju ali okusu.

S peščico otrok, ki so vrtec obiskovali tudi od delnem priprtju vrtca, v času 2. vala »covid epidemije« smo izdelali lične škatlice različnih barv (temno zeleno za mentin čaj, temno rdečo za šipkov čaj, blede rumeno za bezgov čaj ter nežno vijolično za čaj materine dušice), vanje zapakirali čaje ter z njimi obdarili naše domače v prazničnih dneh.

5. slika: Decembrska darilca za domače

2.4. Kako naprej?

V samem projektu so bili otroci izjemno aktivni. Zanimanje za dejavnosti, ki smo jih ob tem izvajali je bilo izredno veliko, zato nameravam s projektom nadaljevati oz. ga nadgraditi.

Kot prvo, bi rada v oddelek takoj ko bo to (zaradi vsem znanih razmer) mogoče povabila priznana zeliščarko iz domačega kraja.

Nato pa nameravam skupaj z otroki prevetrili oz. na novo zasaditi že prej omenjene gredice na našem igrišču. Vanje bomo zasadili še katero od zelišč, iz katerega si bomo lahko pripravili čaj – kamilico, kumino, ognjič, poprovo meto, ...

3. ZAKLJUČEK

Bogastvo, ki ga ponuja narava in neposreden stik z njo, omogoča otroku razvijati občutek za spoštovanje in željo po ohranjanju nečesa lepega – nečesa, kar ni delo človeških rok.

S tem, ko smo se preizkusili v pripravi nekaterih čajev, sem želela, da na otroke prenesem vsaj delček ohranjenega znanja in modrosti naših babic. Otroci so med samim projektom pridobili veliko izkušenj, na osnovi katerih so usvojili njim nova znanja.

Spoznali so, da nam narava, ki nas obdaja ponuja številne plodove, po katerih lahko posežemo in da trgovina ni vedno edina pot, da pridemo do tovrstnih izdelkov kot je čaj.

In vse to nas je pripeljalo do spoznanja, kako zelo pomembno je, da ljudje ne izgubimo pristnega stika z naravo, ki nam (vsaj za zdaj) ponuja veliko dobrin.